

prima instanță: E. Grumeza

dosarul nr. 2ra-2365/13

instanța de apel: A. Gheorghieș, D. Corolevschi, V. Harmanic

Î N C H E I E R E

07 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva, Valentina Clevadi

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Ciobanu Galina,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Galinei Ciobanu împotriva Nataliei Zaițeva, intervenienți accesorii Reprezentanța teritorială Bălți a Comisiei Naționale a Pieții Financiare, Societatea pe acțiuni „Registrator Centru” și Societatea pe acțiuni „Real Registr”, cu privire la stabilirea valabilității tranzacției de vânzare-cumpărare a acțiunilor, recunoașterea dreptului de proprietate asupra acțiunilor și obligarea înregistrării transmiterii dreptului de proprietate,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 07 martie 2013, prin care a fost admis apelul declarat de către Natalia Zaițeva, casată integral hotărârea Judecătoriei Bălți din 07 mai 2012 și emisă o hotărâre nouă de respingere a acțiunii,

c o n s t a ț ă

La 10 octombrie 2008 Ciobanu Galina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Nataliei Zaițeva cu privire la stabilirea valabilității tranzacției de vânzare-cumpărare a acțiunilor, recunoașterea dreptului de proprietate asupra acțiunilor și obligarea înregistrării transmiterii dreptului de proprietate.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că a activat în calitate de director al SA „Electromontaj – Nord”, în toamna anului 2003 către ea s-a adresat dereticătoarea Zaițeva Natalia, care a pretins că este într-o situație financiară precară și a propus să-i vîndă 31 de acțiuni ale SA „Electromontaj – Nord” a căror proprietară este, la preț de 13 000 lei, oferta fiind receptată de către reclamantă și fiindu-i achitat pârâtei avansul în sumă de 4 200 lei.

Ulterior peste două luni, pârâtei i-a fost achitat restul banilor în sumă de 8 800 lei, drept dovadă servind semnătura acesteia în borderoul de plată.

Din motivul imposibilității perfectării la moment a actelor translativale ale dreptului de proprietate asupra acțiunilor respective, părțile s-au înțeles despre perfectarea ulterioară a contractului de vânzare-cumpărare a valorilor mobiliare.

Susține reclamanta că dat fiind faptul înstrăinării ilegale a unui pachet de acțiuni ale SA „Electromontaj – Nord” (inclusiv în privința acțiunilor în prezentul

litigiu) a fost pornită urmărirea penală soldată cu un dosar penal și sentință de condamnare pe faptul comiterii infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1) Cod penal – abuzul de serviciu, iar pe registrul acționarilor societății respective a fost aplicat sechestrul în baza unei încheieri judecătorești de aplicare a măsurilor de asigurare, perfectarea contractului de vânzare-cumpărare a fost imposibilă.

Menționează reclamanta că în urma ridicării sechestrului de pe registrul acționarilor ale SA „Electromontaj – Nord” a solicitat Nataliei Zaițeva perfectarea contractului de vânzare-cumpărare a 31 de acțiuni efectiv înstrăinate și achitate integral, însă în pofida faptului că aceasta a recunoscut expres faptul înstrăinării acțiunilor în cadrul examinării cauzei penale menționate, dar și a pricinii civile nr.2-08/07, ea a refuzat categoric executarea obligațiilor sale.

Solicită reclamanta stabilirea valabilității tranzacției de vânzare-cumpărare a 31 de acțiuni ale SA „Electromontaj – Nord”, recunoașterea dreptului de proprietate a ei asupra acestora și obligarea pârâtei Natalia Zaițeva să înregistreze trecerea dreptului de proprietate la Ciobanu Galina.

Pe parcursul examinării pricinii reclamanta și-a concretizat pretențiile, solicitând suplimentar repunerea în termenul general de trei ani al prescripției extinctive.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți din 19 ianuarie 2009 au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii SA „Registrator Centru” și SA „Real Registr”.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți din 13 aprilie 2009 a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Reprezentanța teritorială Bălți a Comisiei Naționale a Pieții Financiare.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 07 mai 2012 acțiunea a fost admisă, fiind recunoscută valabilitatea tranzacției de vânzare-cumpărare a 31 de acțiuni achiziționate de Ciobanu Galina de la Zaițeva Natalia, și obligată Zaițeva Natalia să efectueze înregistrarea transiterii dreptului de proprietate.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 07 martie 2013 a fost admis apelul declarat de către Natalia Zaițeva, casată integral hotărârea Judecătoriei Bălți din 07 mai 2012 și emisă o hotărâre nouă de respingere a acțiunii.

La 23 aprilie 2013, în termenul prevăzut de lege, Ciobanu Galina a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 07 martie 2013, cerând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Recurenta în motivarea recursului a invocat că instanța de apel a interpretat și aplicat eronat normele de drept material, apreciind arbitrar probele prezente la materialele pricinii.

La 06 iunie 2013 în adresa Nataliei Zaițeva, Reprezentanței teritoriale Bălți a Comisiei Naționale a Pieții Financiare, SA „Registrator Centru” și SA „Real Registr” a fost expediată copia recursului declarat de către Ciobanu Galina cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recursul respectiv.

La 20 iunie 2012 Reprezentanța teritorială Bălți a Comisiei Naționale a Pieții Financiare a depus referință, în care s-a alăturat recursului declarat de către Ciobanu Galina, expunându-și opinia că Curtea de Apel Bălți în soluția pronunțată a aplicat eronat prevederile legale pertinente.

La 25 iunie 2013 și SA „Registrator Centru” a depus referință, în care de asemenea a susținut recursul declarat de către Ciobanu Galina.

La 15 iulie 2013 la recursul Galinei Ciobanu a depus referință și SA „Real Registr”, în care a invocat caracterul neîntemeiat și abuziv al acestuia, solicitând respingerea recursului și menținerea hotărârii primei instanțe.

Intimata Natalia Zaițeva nu și-a valorificat dreptul procedural și nu a depus referință în termenul stabilit, admisibilitatea prezentului recurs examinându-se astfel în lipsa acesteia.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile și obiecțiile expuse în referința depusă de către SA „Real Registr”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, consideră că recursul este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ciobanu Galina nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1), (2), (3) și (4) CPC.

Potrivit prevederilor art. 24 alin. (1) și (2) al Legii cu privire la piața valorilor mobiliare nr. 199 din 18 noiembrie 1998, nemodificate de la intrarea în vigoare a Legii la 23 martie 1999, tranzacțiile cu valori mobiliare se efectuează în conformitate cu prezenta lege și cu alte acte legislative. Din momentul înregistrării în registru a dreptului de proprietate asupra valorii mobiliare, cumpărătorul obține toate drepturile conferite de valoarea mobilă respectivă.

Conform pct. 1 al Hotărârii Comisiei naționale a valorilor mobiliare cu privire la efectuarea operațiunilor cu valorile mobiliare pe piața secundară nr. 32/9 din 07 septembrie 2000, în vigoare până la 03 decembrie 2004, valorile mobiliare, admise spre circulație la bursa de valori, pot fi tranzacționate pe piața secundară doar prin intermediul Bursei de Valori a Moldovei.

În conformitate cu pct. 2 lit. c) al aceleiași Hotărâri, în redacția Hotărârii Comisiei naționale a valorilor mobiliare nr. 46/6 din 21 decembrie 2000, în vigoare din 11 ianuarie 2001 până la 03 decembrie 2004, cerințele pct. 1 nu se extind asupra tranzacțiilor în care persoana fizică care înstrăinează este deținător de valori mobiliare în volum de până la 1 la sută din numărul total de valori mobiliare ale unui emitent.

Din materialele prezente la materialele pricinii și anume din declarațiile părților și din copiile de pe hotărârea Judecătorei Bălți din 26 martie 2007 și decizia Curții de Apel Bălți din 24 iulie 2007 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasiliu Diaciuc, David Savciuc, Iovv Tomașevschi, Nataliei Zaițeva, Raisei Carp, Mariei Jumiga, Mariei Litviniuc, Annei Lungu, Igor Matvienoc, Alexandrei Mîțu, Ivan Putiuc și Ludmilei Povaga împotriva SRL „Stridie-AF” și Elvirei Burlacu cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a acțiunilor, rezultă în mod cert faptul că Zaițeva Natalia are în proprietatea sa 31 de acțiuni ale SA „Electromontaj – Nord” înregistrate în modul corespunzător în registrul acționarilor societății respective.

Din declarațiile părților, inclusiv din depozițiile recurente-reclamante Ciobanu Galina expuse pe parcursul examinării prezentei pricini (f.d. 48 volumul I), reiese faptul că numărul de 31 de acțiuni reprezintă mai mult decât unu la sută din numărul total de 2 500 de acțiuni nominative ale SA „Electromontaj – Nord”, și anume constituie 1,24%.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă concluzia Curții de Apel Bălți privind respingerea acțiunii înaintate, în situația când conform normelor de drept aplicabile procedurii înstrăinării valorilor mobiliare, deținătorul acțiunilor în număr de mai mare de 1 la sută urmează să le înstrăineze exclusiv prin intermediul bursei de valori, la cazul speței nefiind respectate condițiile procedurale de înstrăinare a valorilor imobiliare, astfel nefiind susceptibilă efectuarea legitimă a tranzacției de vânzare-cumpărare a acțiunilor între părți.

Nu poate fi reținut argumentul recurente precum că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, neacordând o apreciere justă faptului că intimata Zaițeva Natalia a recunoscut expres faptul înstrăinării acțiunilor în beneficiul Galinei Ciobanu în cadrul examinării cauzelor penale și civile anterioare, deoarece

este irelevant, la cazul din speță nerespectarea procedurii prescrise de înstrăinare a acțiunilor mobiliare având ca efect nulitatea absolută a oricăror eventuale tranzacții de vânzare-cumpărare.

Suplimentar, instanța de recurs accentuează că intimata-pârâtă Natalia Zaițeva pe parcursul examinării pricinii în fond și în apel niciodată nu a recunoscut faptul vânzării acțiunilor sale, susținând că a luat cu împrumut de la Ciobanu Galina suma de 11 300 lei, care ulterior a și fost întoarsă acesteia în cabinetul propriu în prezența mai multor martori în anul 2007 (f.d. 70 volumul I).

Alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casare a deciziei recurate, și urmează a fi respinse.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute de art. 432 alin.(2), (3) și (4), fără a examina temeinicia acestora.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței degajate de CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să dispună de puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (speța Purcell contra Irlandei, hotărârea din 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor indicate în procesul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat deja în modul corespunzător.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ciobanu Galina ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Ciobanu Galina se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadî